

izšla še njegova tudi nekoliko historično utemeljena slovnica ruskega jezika. Z njo je dal učiteljem ruščine v roke dragocen pripomoček.

Da je njegovo zanimanje za *albanščino* in potovanje v Albanijo rodilo nekaj pomembnih razprav, smo že povedali.

Naš opis ne bi bil popoln, če se ne bi dotaknili tudi Nahtigalovega *organizacijskega dela*, zlasti v Slovanskem institutu, ki ga je tako rekoč iz nič ustvaril, s tako malenkostnimi krediti, da je naravnost neverjetno, od kod te gore knjig, ki jih ima institut danes. Prof. Nahtigal je bil tudi pobudnik in soustanovitelj Časopisa za slovenski jezik, književnost in zgodovino, Znanstvenega društva za humanistične vede in Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Katero je torej *Nahtigalovo mesto v slovenski in slovanski znanosti*? Prof. Nahtigal je izšel iz najodličnejše slovanske filološke šole Jagićeve in je tej šoli ostal zvest do konca. Izpopolnil je njene metode do skrajnosti in pokazal v njej ravno tako delavnost kakor njegovi predniki in učitelji. Nahtigal je zadnji iz velike šole slovanske filologije 19. stoletja, zadnji člen v verigi njenih najvidnejših zastopnikov: Dobrovsky — Kopitar — Miklošič — Jagić — Nahtigal. Zdi se, da ta struja danes zamira, da današnja doba blazne naglice nima več časa in potrpljenja za tako nadrobno in vestno delo, kakršno so opravljali ti veliki filologi. Vprašanje je, ali je njihovo delo res že do skrajnosti dognano, da slavistični znanosti ni več potrebno. Vsekakor ne. Saj je prof. Nahtigal sam nakazal še mnogo problemov, ki še čakajo rešitve.

Prof. Nahtigal ima v slovanski znanosti svoje odlično mesto med velikimi filologi, v slovenski znanosti pa se dostojno postavlja ob stran velikanoma Kopitarju in Miklošiču.

R. Kolarič

2. SPISI PROF. DR. RAJKA NAHTIGALA

Kronološki seznam spisov z navedbo poročil in ocen. Kratice kakor v slovenskem biografskem leksikonu, Južnoslovenskem filologu in Roczniku slawistycznym.

1. »L. K. Goetz, Geschichte der Slavenapostel Konstantinus (Kyrillus) und Methodius Gotha 1897«. Ocena. AslPh XX (1898) 124—140.

Prim. F. Pastrnek, Dějiny slovanských apoštolů Cyrilla a Methoda. V Praze 1902, str. 2, 10.

2. Francè Prešeren, 1800—1900. Slavnostni govor pri vseslovanski slavnosti na Dunaju. Prešernov album. LZ XX (1900) 720—3.

3. Ein Beitrag zu den Forschungen über die sogenannte „Бесѣда трехъ святителей“. AslPh XXIII (1901) 1—95, XXIV (1902) 321—408.

Prim. K. Radčenko, Zur Literatur der »Fragen und Antworten«. AslPh XXV (1903) 611.

4. Нѣсколько замѣтокъ о слѣдахъ древнеславянскаго паримейника въ хорватско-глаголической литературѣ. Древности. Труды славянской комиссии Имп. моск. археол. общества III (1902) 175—221, in posebni odtis, Moskva 1902, 47.

Prim. V. Jagić, AslPh XXVII (1905) 451—2 in id., Entstehungsgeschichte der kirchenslavischen Sprache. Neue Ausgabe. Berlin 1913, 442—7, 450—65. — J. Vajs, AslPh XXXIV (1913) 483, 494, in id., Sl II (1923—24) 735. — F. Pastrnek, AslPh XXXV (1914) 203, 224—5. — I. Pańkewycz, AslPh XXXV (1914) 587.

5. Zusätze und Berichtigungen zu »Ein Beitrag zu den Forschungen über die sogen. „Бесѣда трѣхъ святителей“. AslPh XXVI (1904) 472-7.
6. »O. Asbóth, Kurze russische Grammatik. Dritte Auflage. Leipzig 1905.« Ocena. Österr. Zeitschrift f. d. kaufmänn. Unterrichtswesen I (1905) 158-9.
7. »Th. v. Kawrasky, Deutsch-russische Handelskorrespondenz. Leipzig 1905.« Ocena. Österr. Zeitschrift f. d. kaufmänn. Unterrichtswesen I (1905) 158-9. — Idem, Das Handelsmuseum XX (1905) 316.
8. »L. v. Marnitz, Russisches Elementarbuch. Zweite Auflage. Leipzig 1908.« Ocena. Österr. Zeitschrift I (1908).
9. Soudeležba: »Grammatik der albanesischen Sprache. Dr. Pekmezi. Wien 1908. IV + 294. Verlag des albanesischen Vereines „Dija“. (Glej ib., Vorwort IV). Prim. N. Jokl, Asl Ph XXXI (1910) 237 sl., 240.
10. »A. Ischirkoff, Étude ethnographique sur les Slaves de Macédoine. Paris 1909.« Ocena. Anthropos 1909, 830-2.
11. »A. Leskien, Grammatik der altbulgarischen (altkirchenslavischen) Sprache. Heidelberg 1909« in »A. Leskien, Handbuch der altbulgarischen (altkirchenslavischen) Sprache. Fünfte Auflage. Weimar 1910.« Ocena. LZ XXXI (1911) 611-614, 668-70.
12. »L. v. Marnitz, Russisches Übungsbuch. Zweite Auflage. Leipzig 1911.« Ocena. Österr. Handelsschulzeitung 1912, 341.
13. »L. Tolstoj, Drei Tode. — Lehrer Karl Iwanowitsch, aus „Kindheit“. — Truppschau der verbündeten Armeen bei Olmütz, aus „Krieg und Frieden“. — Beim Holzfällen. Eine Erzählung. — Zwei Briefe aus dem Kaukasus. Mit Akzenten und Kommentar versehen von L. v. Marnitz. Leipzig 1911. R. Gerhard, Russische Meisterwerke mit Akzenten, Heft 21-22.« Ocena. Österr. Handelsschulzeitung 1912, 395-6.
14. Freisingensia. Doneski k razlagi jezika brižinskih spomenikov. I. V uzmazi — v uzmaztve. ČZN XII (1915) 1-12.
Prim. S. Škrabec, Jezikoslovni spisi. Ljubljana 1916-19. I 204. — O. Hujer, IJ V (1918) 269. — F. Ramovš, Sl I (1922-1923) 233, 236. — W. Vondrák, Vergl. slavische Grammatik I² (1924) 474. — N. van Wijk, Geschichte der altkirchenslavischen Sprache 1931, 7. — P. Diels, Altkirchenslavische Grammatik 1932, 13.
15. Freisingensia. Doneski k razlagi jezika brižinskih spomenikov. II. Zastopniki prvotnih slovan. nosnih samoglasnikov v brižinskih spomenikih. ČZN XII (1915) 77-122.
Prim. S. Škrabec, Jezikoslovni spisi. Ljubljana 1916-19. I 146. — O. Hujer, IJ V (1918) 269. — F. Ramovš, Sl I (1922-23) 34, 36. — F. Ramovš in M. Kos, Brižinski spomeniki. Ljubljana 1937, 31. — N. S. Trubeckoj, Sl VI (1927-28) 677.
16. Dodatek k Freisingensia II. ČZN XII (1915) 155-6.
17. Doberdò — Doberdob. Imenoslovno-dijalektološka študija. Carn VIII (1917) 163-191.
Prim. O. Hujer, IJ XXXIII (1919) 125.
18. Die Bildung der Possessivpronomina im Albanischen und ihre bisherige falsche Auffassung. Posta e Shqypnië I, Nr. 41, fol. 3-4, Shkodra 1917.
19. Die Frage einer einheitlichen albanischen Schriftsprache. Graz 1917, VI + 29.
Prim. F. Ramovš, LZ XXXVIII (1918) 77-79. — N. Jokl, IJ VI (1920) 83-85.
20. Menschewiki und Bolschewiki. Tagespost, 62. Jahrg., Graz 1917, Nr. 206, str. 3-4.

21. Oznanilo o izdaji »Časopisa za slovenski jezik, književnost in zgodovino«. Ljubljana 1917, str. I—VIII.
22. Sodelovanje: V Jagić, Život i rad Jurja Križanića. O tristogodišnjici njegova rođenja. Izd. Jugosl. akademija znanosti i umjetnosti. Djela XXVIII. U Zagrebu 1917. Gl. ib. 16, 231—5.
23. Alpendeutsche und Slowenen. Tagespost, 63. Jahrg., Graz 1918, Nr. 286, str. 2.
24. Važnost latinskega dela brižinskega kodeksa in njegovih pripiskov za vprašanje o postanku in domovini slovenskih odlomkov. Freisingensia III. ČJKZ I (1918) 1—63.
Prim. O. Hujer, IJ VIII (1920/21) 219. — M. Kos, Paleografične in historične študije k freisinškim spomenikom. ČJKZ IV (1924) 1 sl. — N. van Wijk, Geschichte der altkirchenslavischen Sprache 1951, 7.
25. Vatroslav Jagić. 1838—1918. LZ XXXVIII (1918) 724—36.
26. Južnoslovansko-italijansko sporno vprašanje. Ljubljana 1919, str. 1—19. (Tudi v francoskem in angleškem prevodu.)
Prim. F. Ramovš, LZ XXXIX (1919) 439—42. — V. Steska DS XXXII (1919) 238.
27. Koren vend- vond-. ČJKZ II (1920) 123—6.
28. Oblike po osnovah na -ŭ- v starocerkvenoslovanskih spomenikih. Zbornik filoloških i lingvističkih studija A. Beliću. Beograd 1921, str. 87—96.
Prim. O. Hujer, LF L (1923) 348.
29. Matija Murko. O priliki šestdesetletnice njegovega rojstva. LZ XLI (1921) 416—24, 477—84.
30. »K. H. Meyer, Slavische und indogermanische Intonation. Heidelberg 1920«. Ocena. JF II (1921) 158—168.
Prim. N. van Wijk, SI I (1922—23) 607.
31. Instrumental sing. fem. -oŭ : -oq : -q Donešek h karakteristiki in klasiifikaciji slovanskih jezikov. ČJKZ III (1921/22) 1—23.
Prim. A. Belić, JF II (1921) 358. — O. Hujer, IJ IX (1922/23) 197. — N. van Wijk, SI II (1923—24) 6—16.
32. Dodatek k razpravi »Instrumental sing. fem. -oŭ : -oq : -q«. ČJKZ III (1921/22) 71—2.
33. Prisuha — prešuštvo. ČJKZ III (1921/22) 63—70.
Prim. O. Hujer, IJ IX (1922/23) 229.
34. Akzentbewegung in der russischen Formen- und Wortbildung. I. Substantiva auf Konsonanten. Heidelberg 1922, VIII + 300. (Slavica VII.)
Prim. A. Belić, JF III (1922—23) 170—4. — M. Vasmer, Liter. Zentralblatt 1923, 583—4. — J. Endzelin, Izglitibas Ministrijas Mēnešraksts IV (1923) 342—4. — A. Meillet, BSL XXIV (1923) 147—8. — S. M. Kul'bakin, SI II (1923—24) 726—32. — A. Stender-Petersen, Slavisch-germanische Lehnwortkunde. Göteborg 1927, str. XVIII, 390 i. dr. — N. van Wijk, SI XIII (1934—35) 649. — Н. Дурново, Очерк истории русского языка. Москва-Ленинград 1924, str. 361.
35. Doneski k vprašanju o postanku glagolice. RDHV I (1923) 135—78.
Prim. M. Kos, SI III (1924—25) 372—3. — O. Hujer, IJ X (1924/25) 347—8. — V. Vondrák, Církevněslovanská chrestomatie. V Brně 1925, str. 2, 136, 138. — A. Margulíes, AslPh XLI (1927) 87 sl., 92, 94 i. dr.; XLII (1929) 69. — J. Kurz, SI IX (1930—31) 468, 472. — V. Rozov, SI IX (1930/31) 625, 627. — J. Vajs, Rukovět hláholské paleografie. V Praze 1932, str. 12, 35 i. dr. (gl. ib. Rejstřík, cit. na 22 mestih.) — J. Vajs, SI XIV (1936—37) 620. — N. van Wijk, SI XII (1933—34) 212. — С. М. Кульбакин, Глас Српске краљ. академије CXLVIII, други разред 86, Београд 1935, str. 57, 70. — N. Durnovo, Byzantinoslavica III (1931) 72—3. — K. Hora-

lek, Byzantinoslavica VIII (1939—46) 303. — J. Vajs, Byzantinoslavica VIII (1939—46) 146.

36. O elbasanskem pismu in pismenstvu na njem. Архив за арбанаску старину, jezik i etnologiju I (1923) 160—195.

Prim. N. Jokl, IJ X (1924/25) 178—9.

37. † Vatroslav Jagić. LZ XLIII (1923) 465—75.

38. Vpliv ruske revolucije na ruski jezik. Jutranje novosti, Ljubljana 1923, št. 233 in 239, 4. in 11. novembra.

39. Programatične i. dr. opazke h Kosovi razpravi o freisingških spomenikih. Dodatek k moji razpravi »Freisingensia III. Freisingensia IV«. ČJKZ IV (1924) 171—84.

40. Luk. XV 11—32 v prevodu bratov Anastasija in Spyridiona Tsello (Tsel'o) iz Argyrokastra. Iz Kopitarjeve delavnice. Архив за арбанаску старину, jezik i etnologiju II (1924) 89—106.

Prim. N. Jokl, IJ XII (1926/27) 220.

41. Starocerkvenoslovanski evhologij. RDHV II (1925) 221—88. S tabelo glagolskih znakov.

Prim. V. Jagić, Entstehungsgeschichte 1913, str. 252. — N. van Wijk, AslPh XL (1926) 273 sl., 276 sl. — Id., Geschichte der altkirchenslavischen Sprache. 1931, str. 26, 34. — O. Hujer, IJ XI (1926/27) 478. — A. Marguliés, AslPh XLII (1929) 40. — P. Diels, Altkirchenslavische Grammatik 1932, str. 11—12.

42. Franc Miklošič. Slavnostni govor o priliki odkritja spomenika v Ljutomeru dne 8. avgusta 1926. LZ XLVI (1926) 561—572.

43. Nekaj kratkih pripomb o pomenu, potrebi in nalogah akademije znanosti v Ljubljani. (Naša največja kulturna naloga.) Ljubljana 1927, str. 9—12. Ponatis: »O pomenu, potrebi i. dr.« ZVI (1934/35) 17.

44. Seminar za slovansko filologijo. Zgodovina slovenske univerze v Ljubljani do 1929, str. 338—353.

45. Profesor Matija Murko. DS XLVIII (1935) 139—146 (z opombo na platnicah).

46. V »Leksikonu Minerva« (Zagreb 1936) članki: 1. Bugarski jezik, stolp. 182; 2. Češkoslovački jezik, stolp. 247—8; 3. Lužičko-srpski jezik, stolp. 827—8; 4. Poljski jezik, stolp. 1097—8; 5. Ruski jezik, stolp. 1226—7; 6. Slavenski jezici, stolp. 1284—5; 7. Starocerkvenoslavenski jezik, stolp. 1335.

47. Starocerkvenoslovanske študije. Ljubljana 1936, str. 77. (RDHV 15, Filol.-lingv. odsek 3.)

Prim. A. Vaillant, RES XVII (1937) 99. — S. M. Kul'bakin, JF XVI (1937) 225—8. — B. Unbegaun, BSL XXXVIII (1937) 136. — N. van Wijk, Sl XV (1937—38) 231—5. — O. Hujer, IJ XXII (1938) 302. — J. Vašica, Byzantinoslavica VIII (1939—46) 13. — Druge, slovenske ocene gl. JF XVII (1938—39) 358.

48. Pisma Ivana Prijatelja s študijskega potovanja 1903/04. LZ LVII (1937) 301—313, 420—5, 528—34.

49. Slovanski jeziki. I. Izdalo Znanstveno društvo za humanistične vede v Ljubljani. 1938. Str. XXXII, 355.

Prim. A. Budal, LZ LVIII (1938) 607—8. — A. Vaillant, RES XVIII (1938) 253. — L. Tesnière, RES XVIII (1938) 303—4. — A. Breznik, Čas XXXII (1938/39) 173—4. — A. Isačenko, SJ II (1939) 120—1. — Id., ZslPh XVI (1939) 436—9. — J. Matl, Südostdeutsche Forschungen IV (1939) 860—1. — D. Tschizewskij, ib. V (1940) 947—8. — O. Hujer, IJ XXIV (1940) 354. — V. Pisani, AGI XXXIII (1941) 73. — A. S. Mágr, Prager Presse, Okt. 1938. — B. Havránek, Dodatky Ottova

slovnika naučného, Praha 1939, stolpec 1567—74 (= Slovanská jazykověda, Praslavský jazyk.) — Druge, slovenske ocene gl. JF XVII (1938/39) 358.

50. Donesek k zgodovini vprašanja o imenu Hrvat. Županičev zbornik = Et X—XI (1937—39) 385—413.

51. O imenu panonskoslovenskega kneza Koclja. SJ II (1939) 1—14.

52. Prezrtá izdaja I. I. Srezněvskega slovenskih narodnih pesmi »Mlade Brede« in zilskega »reja«. SJ III (1940) 28—44.

53. Kopitarjev lastnoročni pripis v Cvetni triodi iz l. 1563. SJ IV (1941) 173—4. S faksimilom.

54. Uredništvu »Slovenske mladine« v Ljubljani. (Odgovor na anketo.) Slovenska mladina II (1939/40) 4.

55. Euchologium Sinaiticum. Starocerkvenoslovanski glagolski spomenik. I. del. Fotografski posnetek. Ljubljana 1941, str. XXVI in posnetki 1a—106b ter 1a—IIIb. Izdala Akademija znanosti in umetnosti. Filozofsko-filološko-historični razred. Dela 1.

56. Isto. II. del. Tekst s komentarjem in prilogo posnetka prvega lista odlomka sinajskega službenika. Ljubljana 1942, str. LXXII + 423. Izdala Akademija znanosti in umetnosti. Filozofsko-filološko-historični razred. Dela 2.

Prim. Logar J., Čas XXXV (1940/41) 217—8. — F. Grivec, DS LIV (1942) 309—13. — Id., BV XXII (1942) 215—6. — Id., GMDS XXIII (1942) 102—3. — J. Kurz, ČMF XXX (1946) 5—6.

57. Rekonstrukcija treh starocerkvenoslovanskih izvirnih pesnitev. RAZU I (1942) 43—155. (Posebni odtis str. 1—116.)

Prim. F. Grivec, DS LVI (1944) 137—9.

58. Starocerkvenoslov. imperativ s formantom a (ě). RAZU II (1944) 77—96.

59. Starocerkvenoslovanski part. praes. act. gręđei : grędy i. pod. RAZU II (1944) 97—109.

60. Moje znanstveno delo med velikima nočema 1941—1944. Zbornik Zimske pomoči. Ljubljana 1944, str. 547—54.

61. Jerneja Kopitarja spisov II. del. Srednja doba. Doba sodelovanja v »Jahrbücher der Literatur« 1818—1834. 1. knjiga 1818—1824. Ljubljana 1944, str. XXIX in 443. Izdala Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Prim. F. Grivec, DS LVI (1944) 144—8.

62. Isto. II. del, 2. knjiga 1825—1834. Ljubljana 1945, str. VI. in 418.

63. Ruski jezik v poljudnoznanstveni luči. Državna založba Slovenije. V Ljubljani 1946, str. XXII in 270.

64. Ob stoletnici smrti Jerneja Kopitarja. Predavanje na slavnostni glavni skupščini dne 11. avgusta 1944. LAZU II (1943—1947) 185—91.

65. Nekaj pripomb k pretresu Hrabrovega spisa o azbuki Konstantina—Cirila. Slavistična revija I (1948) 5—18.

3. BIOGRAFIJE IN BIBLIOGRAFIJE

F. Ramovš, ČJKZ VI (1927) 242—5 (s sliko).

R. Kolarič, J VIII (št. 89, 14. 4. 1927) 3 (s sliko).

SN LX (št. 85, 15. 4. 1927) 3.

J. Šlebinger, ASK 1928, XVI—XVIII (s sliko na str. 84).

Ko je ko u Jugoslaviji. Zagreb 1928, 103.

Stanojevičeva NE III (1928) 5.

Zgodovina slovenske univerze v Ljubljani. 1929, 519—20 (s sliko).

- Годишњак Српске кр. академије XXXVIII (1929) 183—95.
 A. Musić, Ljetopis Jugosl. akademije u Zagrebu. 44 (1930/31) 96—100.
 SBL II (1935) 188—9.
 Z. Bizjak, SNLXX (št. 83, 13. 4. 1937) 4.
 Leksikon Minerva, Zagreb 1937, stolp. 941.
 B. Borko, J XVIII (št. 86, 14. 4. 1937) 7 (s sliko).
 T. Debeljak, SLXV (št. 84a, 14. 4. 1937) 3.
 O. Berkopec, Slovanský přehled XXIX (1937) 129—30.
 F. Bezljaj, Razvoj slavistike kod Slovenaca. »Pregled«, Sarajevo 1939, sv. 186—7, knj. XV, god. XIII, str. 340—45.
 F. Bezljaj, LZ LIX (1939) 268—75.
 LAZU I (1938—1942) 69—75 (s celostransko sliko).
 П. М. Петровић, „Свезнање“, Београд 1937, stolp. 1474.
 L. Krakar, Slovenski poročevalci VIII (št. 87, 13. 4. 1947) 2 (s sliko).
 Z. Bizjak, Ljudska pravica VIII (št. 86, 14. 4. 1947) (s sliko).
 B. Havránek, K sedmdesátce R. Nahtigala. Slovanský přehled XXXIII (1947) 471—3.
 V. Burian, Svobodné noviny (Praha, 20. 4. 1947).

Zvonko A. Bizjak

AŠKERČEVA PISMA VIDICU

Slavist dr. Fran Vidic, ki je v dobi narodnoosvobodilne borbe padel kot žrtev fašističnega nasilja, je pripadal Govekarjevi generaciji tako zvanih »novostrujarjev«, ki so se v začetku 90 let prejšnjega stoletja pričeli pojavljati v visokošolski »Vesnici«, dokler niso sredi omenjenega desetletja prodrli v »Ljubljanski Zvon« in skušali tam uveljaviti svoja nova naturalistična načela. V tej borbi so novostrujarji kot najradikalnejši pojav našega liberalizma sprejeli Aškercu na svoj ščit; Aškercovo svobodomiselstvo, njegovo simpatiziranje z realizmom in njegova borba s klerikalizmom jim je bila vzor in opora v boju vse do konca prejšnjega stoletja, dokler je ta boj naraščal in dokler tudi Aškercovo miselno in pesniško upadanje še ni bilo tako vidno.

Po lastni ustni izjavi z dne 25. novembra 1934 je Vidic Aškercu spoznal v Škalah pri Velenju, kamor ga je šel nekoč obiskat v družbi Marice Nadliške. Aškerc je bil gostov silno vesel. Kasneje ga je Vidic še večkrat našel v Ljubljani pri Lloyd, tesneje se pa nista zblížala. Vidic je Aškercu sicer prevajal v nemščino, a prevodov ni nikjer objavil. Za »Arbeiterzeitung« je napisal o njem razpravo, ki pa ni izšla.

Aškercova korespondenca z Vidicem se v glavnem nanaša na leta, ko je bil Aškerc urednik »Ljubljanskega Zvona« (1900—1902). Vidičeva pisma v Aškercovi ostalini niso ohranjena. To potrjuje Vidičeva izjava, da se je Aškercov odnos do njega v začetku novega stoletja močno ohladil, odkar je Vidic v svojih ocenah boljše pisal o Cankarju in novostrujarjih kot pa o Aškercu.

Aškercova pisma Vidicu hrani Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani.

1

Blagorodni gospod dr!
 Dovolite, da Vam častitam na pridobitvi doktorskega klobuka!
 Z lepim pozdravom!

A. Aškerc

Velenje, 18. II. 98.